

MĂNĂSTIREA CAȘIN

Județul Bacău

Cadrul demografic

2011-10-03 13:43:11

În legătură cu așezarea, structura și evoluția locuitorilor din zona Casin nu avem prea multe documente, suntem obligați să ne sprijinim pe câteva catagrafii, catastifuri, recensăminte sau unele documente generale referitoare la Moldova, la anumite lucrări științifice și anume:

Vasile Parvan aprecia că, în urma colonizării Daciei, densitatea populației a crescut de la 5 la 10 locuitori per km².

Stefan Pascu aprecia că la sfârșitul sec. al-XIV-lea Moldova avea 400.000 -450.000 locuitori, deci populația era foarte rară.

O problemă foarte importantă o constituie creșterea populației de pe Valea Casinului și în acest scop încercăm o analiză atentă.

Se poate lua în calcul sporul natural al populației bătănase, despre care se poate afirma că era oarecum mic. Creșterea numărului locuitorilor s-a produs datorită emigrării românilor din Transilvania și Muntenia, realizându-se o adevărată colonizare în epoca feudală.

În secolul al XIII-lea, ungurii pătrundeau în grupuri tot mai sporite în Transilvania, își întăresc stăpânirea în această provincie, complică situația românilor de aici prin deposedarea de pământuri și constrângeri diverse, aplicând biruri foarte mari, situația complicându-se prin aplicarea „birului împărațesc”.

Despre Valea Casinului facem mențiunea că în anul 1409-1410, Alexandru cel Bun daruiește stolnicului Domoncos și celor doi frați ai săi șase sate pe Valea Casinului și Oituzului, situație înregistrată în „Documentele moldovenesti” ale lui M. Costachescu, menționate apoi de Radu Rosetti în „Pământul, satenii și stăpânii” pag.163.

Cei veniți în Moldova erau scutiți de aproape toate dările și obligațiile iar dregătorii domnești nu aveau voie să pătrundă în satele lor. În asemenea condiții, ca urmare a acestor emigrări, numărul populației de pe Valea Casinului a crescut foarte mult, emigrarea continuând și în secolele următoare astfel încât în secolul al XVIII-lea un maghiar Mihail Cserei spunea: „Din Transilvania poporul trece în masă în Moldova”.

Ideea este completată de Nicolae Iorga care în articolul „Acte și fragmente relative la istoria românilor” scria: „Ambasadorul german Diez vorbește de 24.000 de familii trecute în 1767 din Transilvania în țările Române”. Este vorba de locuitorii din țara Barsei care au trecut munții și au colonizat Valea Casinului. Nimeni nu știe cum dar încercăm să explicăm că „locuitorii de la Bretcu, cei aflați pe malul paraului Negru unde aveau fânețe foarte bune, au fost deposedați de ele și aflându-se în apropierea pasului Casin s-au hotărât și au trecut pe firul văii în zona Casinului, deci peste munte în imediată apropiere, stabilindu-se în frumoasa vale a Casinului, care le-a oferit gazduire și condiții mai bune de viață.

O foarte bună parte dintre „bretcani”(locuitori ai comunei Bretcu) s-au așezat pentru totdeauna aici pe Valea Casinului.

Cercetătorul Matei Vlad de la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, în lucrarea „Colonizarea rurală în țara Românească și Moldova, în

sec.XV-XVIII" noteaza: „ In Moldova se aflau indeosebi in jude?ele Putna si Bacau, cu centrul la Stanesti, pe langa mosia Manastirii Casinului si la Soveja, barsani".

Acelasi fapt este men?ionat si in lucrarea „ Documente privind rela?iile agrare in veacul al XVIII lea" cu comentarii importante privind obliga?iile ?aranilor serbi. Cumulandu-se aceste informa?ii privitoare la condi?iile asezarii locuitorilor din zona Casin, avem posibilitatea de a face niste aprecieri de mare obiectivitate.

In „Hrisovul" domnitorului moldovean Grigorie Calimachi din 29 martie 1763 se arata ca „in satele Manastirii Casinului traiesc acum barsanii", apoi in hrisovul lui Constantin Ipsilanti, din 04 iulie 1800 se vorbeste de locuitorii barsani ce se afla cu locuin?a lor pe mosiile Manastirii Casinului (din „Documente privind rela?iile agrare din veacul al XVIII lea in Moldova" pag. 376).

Peste stratul popula?iei dacice bastinase, temeinic gospodarite in acest bazin in secolul al XVII lea au venit adusi vremelnice de acele circumstan?e explicate mai sus, grupuri de transilvaneni, in special locuitori din Bretcu, fostul jude? Trei Scaune (astazi Covasna) care treceau cu vitele mun?ii pe firul paraului Negru si in continuare pe raul Casin, de unde s-a si numit pasul Casin. Acest fenomen a determinat cresterea popula?iei pe Valea Casinului.

Tot in secolul al XVII lea au venit indemna?i de aceleasi scutiri, grupuri mari de ?arani musceleni de la Rucar, Dragoslavele, care s-au aflat mai intai la Soveja, in Putna de unde au trecut muntele pe Valea Casinului, localizandu-se pentru totdeauna aici.

De asemenea cu prilejul construirii Manastirii Casinului au fost adusi circa 800 de robi care dupa ce au lucrat la inal?area bisericii, a zidurilor si a celorlalte construc?ii interioare, dupa cei trei ani de munca, nu au mai parasit localitatea si s-au localizat in jurul manastirii. Ei erau in majoritate romi si au constituit satul „Dezrobi?ii Manastirii Casin".

In „Condica liuzilor" exista o men?iune in care se arata ca la Manastirea Casin in anul 1803 venisera 170 de liuzi (oameni straini), adusi sa lucreze pe mosia Manastirii trimisi de domnitorul Constantin Moruzzi, cu scopul de a sprijini economia Moldovei.

Din documente reiese faptul ca in anul 1892 popula?ia comunei Manastirea Casin numara 687 capi de familie cu 2509 suflete din care erau 1635 agricultori, 105 meseriasi, 4 industriasi, 12 comercian?i, 4 cu profesii libere, 20 de muncitori si 4 servitori; 549 locuitori erau contribuabili. Nu este inregistrata propor?ia barba?i-femei.

Inainte de venirea popula?iei migratoare sporul natural al popula?iei se zice ca era 6%, dupa venirea popula?iei din Transilvania si Muntenia procentul de crestere al popula?iei a fost foarte mare.

Cercetatorul Stefan Metes a notat un interesant fragment de cantec popular care circula in Transilvania:

„In Moldova-i mult mai bine, cine merge nu mai vine". Tot el ne informeaza ca romanii din Transilvania se duceau in Moldova din pricina ca pamantul era mai roditor, acolo aveau rude, prieteni si dajdiile, robotele erau mai usoare.

Aceleasi afirma?ii se fac de catre cercetatorii Vasile Mihordea si Alexandru Gonta care se preocupa de istoria raporturilor dintre ?arani si marii stapani de pamant, precum si de obliga?iile ?aranilor serbi, mai ales in Moldova in secolele XIII-XVIII.

in monografia „Dragoslavele" a lui Radulescu-Codin si I. Rautescu sunt facute, de asemenea cateva aprecieri interesante si anume: „..... in acest veac al XVII-lea, mul?i locuitori, din ?ara Romaneasca(Muntenia) au trecut nechemat?i in Moldova(...) circa trei par?i dintre satenii din Rucar-Dragoslavele au venit la Soveja si Casin, formand in ambele locuri sate de rucareni si dragosloveni.

Mult timp li se spunea locuitorilor de pe Casin: bretcani, barsani, bercani, apoi li s-a zis totdeauna mocani fiindca erau purtatori de „moc", bat (ghioga) ciobaneasca. In adevar, erau in general oieri si crescatori de vite mari, gospodari intreprinzatori, buni agricultori, carausi, negustori, cunoscatori ai multor mestesuguri legate de agricultura, lucratori de padure ingeniosi si harnici, oameni de isprava si cu multe ini?iative. Au intemeiat aici gospodarii frumoase si prospere, stiau sa prelucreze bine laptele si lana. Au defrisat

anumite parți din pădure realizând un fanarit de calitate și islazuri pentru asigurarea hranei vitelor pe care le creșteau cu mare dibacie. Au dezvoltat o adevărată „civilizație a creșterii cailor”, pe baza căreia au dezvoltat carausia..., făcându-se cunoscuți în toată Moldova.

Un fapt foarte interesant și demn de remarcat este acela că Legea Rurală de la 1864 i-a găsit pe locuitorii de la Mănăstirea Casin astfel: 307 locuitori cu 2 boi și 120 cu 4 boi. În plus erau prezenți la târguri cu adevărate cirezi de vite de calitate foarte bună.

(Extras din Monografia Casin-Mănăstirea Casin de prof. Gheorghe Simion)